

DE VLAAMSE MINISTER VAN ONDERWIJS, JUSTITIE EN WERK
DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN EN ARMOEDEBESTRIJDING, CULTUUR EN GELIJKE KANSEN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft:

- Voorontwerp besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van regelgeving over de gemeenschapsinstellingen en het Vlaams detentiecentrum, de erkenning en subsidiëring van de diensten voor herstelgerichte en constructieve afhandeling en de begeleiding elektronische monitoring in het kader van de overdracht naar het Agentschap Justitie en Handhaving
- Principiële goedkeuring

Samenvatting

Met voorliggend besluit wordt de erkenning en subsidiëring van de HCA- diensten een bevoegdheid van het Agentschap Justitie en Handhaving.

Daarnaast worden de organisatie van de capaciteit van elke gemeenschapsinstelling, alsook van de verschillende afdelingen gemeenschapsinstellingen en de samenstelling en de werking van de begeleidingscommissie een bevoegdheid van de minister bevoegd voor justitie en handhaving.

Tenslotte wordt voorzien dat de begeleiding van minderjarigen in het kader van elektronische monitoring zal worden opgenomen binnen het Agentschap Justitie en Handhaving.

1 SITUERING

A. BELEIDSVELD/INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT

Beleidsveld: Opgroeien en Justitie en Handhaving

Inhoudelijk structuurelement: Jeugddelinquentie

A. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Wetgevingsadvies

Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het taal- en wetgevingsadvies 2025/413 van 15 oktober 2025.

2 INHOUD

A. ALGEMENE SITUERING

Het Vlaams regeerakkoord 2024-2029 bepaalt dat de gemeenschapsinstellingen en het Vlaams detentiecentrum, met inbegrip van het personeel en budget, integraal worden overgeheveld naar de Vlaamse Justitie.

Met dit besluit wordt de organisatie van de capaciteit van elke gemeenschapsinstelling, alsook van de verschillende afdelingen gemeenschapsinstellingen en de samenstelling en de werking van de begeleidingscommissie een bevoegdheid van de minister bevoegd voor justitie en handhaving.

Het Vlaams regeerakkoord 2024-2029 bepaalt verder dat alle soorten van justitiële bemiddeling worden gecentraliseerd binnen het beleidsdomein Justitie en Handhaving. Met dit ontwerpbesluit wordt de erkenning en subsidiëring van de HCA- diensten een bevoegdheid van het Agentschap Justitie en Handhaving.

Verder regelt dit besluit dat de begeleiding van minderjarigen tijdens een elektronische monitoring zal worden opgenomen binnen het Agentschap Justitie en Handhaving.

Ten slotte wordt de uitrol van elektronische monitoring uitgesteld tot ten laatste 1 januari 2027.

B. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

Artikel 1. Met deze wijziging wordt de erkenning en subsidiëring van de HCA- diensten een bevoegdheid van het Agentschap Justitie en Handhaving. De programmatie van de HCA-diensten wordt een bevoegdheid van de minister bevoegd voor justitie en handhaving.

Punten 1° en 3° betreffen een louter materiële rechtzetting ten gevolge van de ontbinding van het Fonds Jongerenwelzijn op 1 januari 2023.

Artikel 2 betreft een louter materiële aanpassing van de termijn waarbinnen de HCA-dienst contact moet opnemen met de betrokken personen als die zelf nog geen enkel initiatief genomen hebben na de ontvangst van voorstel tot herstelbemiddeling of herstelgericht groepsoverleg. De termijn wordt afgestemd op de termijn van 8 werkdagen zoals voorzien in het decreet jeugddelinquentierecht.

Artikel 3 betreft een louter materiële aanpassing van de termijn waarbinnen de HCA-dienst contact moet opnemen met de betrokken personen als die zelf nog geen enkel initiatief genomen hebben na de ontvangst van het voorstel voor het uitvoeren van een positief project. De termijn wordt afgestemd op de termijn van 8 werkdagen zoals voorzien in het decreet jeugddelinquentierecht.

Artikel 4. Met deze wijziging worden de organisatie van de capaciteit en de maximumcapaciteit van elke gemeenschapsinstelling, alsook van de verschillende afdelingen gemeenschapsinstellingen en de

samenstelling en de werking van de begeleidingscommissie een bevoegdheid van de minister bevoegd voor justitie en handhaving.

Artikel 5. Aangezien bij het decreet over de overdracht van de gemeenschapsinstellingen en het Vlaams detentiecentrum aan het Agentschap Justitie en Handhaving en tot wijziging van het decreet van 15 februari 2019 betreffende het jeugddelinquentierecht, zoals principieel goedgekeurd op 6 juni 2025 de volle eigendom van de gebouwen en aanhorigheden van de gemeenschapsinstelling De Grubbe en Tongeren wordt overgedragen van het agentschap Opgroeien naar de Vlaamse Gemeenschap, worden artikel 11 en 14 van dit besluit opgeheven.

Artikel 6 wijzigt de bestaande delegatie om de voorwaarden voor de samenwerking tussen de multidisciplinaire teams binnen de gemeenschapsinstellingen en externe deskundigen of organisaties met relevante expertise te bepalen, opdat de administrateur-generaal van het Agentschap Justitie en Handhaving hiertoe bevoegd wordt.

Artikelen 7 tot en met 9 voorzien in de overdracht van de begeleiding in het kader van elektronische monitoring van minderjarigen van de sociale dienst naar het Agentschap Justitie en Handhaving.

Artikel 10. Hiermee wordt de uiterlijke datum voor de uitrol van elektronische monitoring over Vlaanderen aangepast naar 1 januari 2027. Vanaf medio september 2025 respectievelijk het najaar van 2025 zal de toepassing van EM verruimd worden tot het gerechtelijk arrondissement Antwerpen, afdelingen Mechelen en Turnhout respectievelijk West-Vlaanderen. Gelet op het belang van een gefaseerde en kwaliteitsvolle implementatie in elk gerechtelijk arrondissement in nauw overleg met de betrokken partners (politie, openbaar ministerie, jeugdmagistratuur, sociale dienst en regionale hulpverleningspartners) volgt de uitrol in Oost-Vlaanderen, Limburg, Leuven en Halle-Vilvoorde in 2026.

Artikel 11 bepaalt de datum van inwerkingtreding van dit besluit op 1 januari 2026.

Artikel 12. belast de Vlaamse minister, bevoegd voor justitie en handhaving en de Vlaamse minister bevoegd voor opgroeien met de uitvoering van dit besluit.

3 BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

De voorliggende bepalingen hebben geen budgettaire impact voor de Vlaamse overheid.

De noodzakelijke herverdeling van de budgetten gebeurt bij de begrotingsopmaak 2026.

Bij de overdracht van de gemeenschapsinstellingen en het Vlaams detentiecentrum naar de Vlaamse Gemeenschap en de overdracht van de begeleiding van minderjarigen in het kader van elektronische monitoring naar het Agentschap Justitie en Handhaving, wordt er wel personeel over gedragen. Dit wordt een ander besluit geregeld worden, dat afzonderlijk aan de Vlaamse Regering zal worden voorgelegd.

Het advies van de Inspecteur van Financiën werd verleend op 10 oktober 2025.

Met toepassing van artikel 31 §2 2° van het BVR VCO is voor dit dossier het gemotiveerd akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, niet vereist.

B. ESR-TOETS

De ESR-impact van voorliggend voorstel is ESR neutraal.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Dit ontwerp heeft geen impact op het personeel van de Vlaamse Overheid.

Bij de overdracht van de gemeenschapsinstellingen en het Vlaams detentiecentrum naar de Vlaamse Gemeenschap en de overdracht van de begeleiding van minderjarigen in het kader van elektronische monitoring naar het Agentschap Justitie en Handhaving, zal er wel personeel worden overgedragen. Dit zal via een afzonderlijk besluit geregeld worden, dat ook afzonderlijk aan de Vlaamse Regering zal worden voorgelegd.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Voorliggend ontwerp van besluit heeft geen weerslag op het personeel, de werkingsuitgaven, investeringen, schuld en ontvangsten van de lokale besturen.

E. VERDER TRAJECT

Na de eerste principiële goedkeuring door de Vlaamse Regering wordt advies aan de Raad van State gevraagd. Op basis van dit advies zal er een definitieve goedkeuring worden gevraagd aan de Vlaamse Regering. Tenslotte volgt de publicatie in het Belgisch Staatsblad.

F. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering;
- 2° de Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk en de Vlaamse minister van Welzijn, Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke kansen te gelasten over het voormelde voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies van de Raad van State in te winnen, met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk

Zuhal DEMIR

De Vlaamse minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen

Caroline GENNEZ